

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Lopare
za period 01.01-31.12.2022. godine**

Broj: RV059-23

Banja Luka, 04.12.2023. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	13
	5. Priprema i donošenje budžeta	14
	6. Finansijski izvještaji	15
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	15
	6.1.1. Prihodi i primici.....	15
	6.1.2. Rashodi i izdaci	17
	6.1.3. Budžetski suficit/deficit.....	21
	6.1.4. Neto finansiranje.....	21
	6.1.5. Razlika u finansiranju	21
	6.1.6. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima	22
	6.2. Bilans uspjeha	22
	6.2.1. Prihodi.....	22
	6.2.2. Rashodi.....	23
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	23
	6.3. Bilans stanja	23
	6.3.1. Aktiva	23
	6.3.2. Pasiva.....	26
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	28
	6.4. Bilans novčanih tokova	28
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	29
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	29
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	29

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Lopare koji obuhvataju: Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2022. godine; Konsolidovani bilans uspjeha, Konsolidovani izvještaj o promjenama neto imovine, Konsolidovani bilans novčanih tokova, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 i Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Lopare, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. ovog Izvještaja:

Prilikom sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine za 2022. godinu nisu eliminisane transakcije sa JU Turistička organizacija opštine Lopare i JU Centar za kulturu i informisanje Lopare koje su predmet eliminacije shodno članu 122. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i nije uključeno srazmjerno učešće u kapitalu kontrolisanog entiteta JZU Dom zdravlja „Lopare“ Lopare, a iskazano je srazmjerno vlasničko učešće u kapitalu Javnog preduzeća Regionalna deponija „Eko-Dep“ d.o.o. Bijeljina nad kojim Opština nema kontrolu ili značajan uticaj shodno članu 123. pomenutog pravilnika.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.2. ovog Izvještaja:

Ostali primici iskazani su u manjem iznosu za 115.859 KM, jer nisu evidentirani primici za naplaćena potraživanja od Javnog preduzeća Regionalna deponija „Eko-Dep“ d.o.o. Bijeljina po aktiviranoj kreditnoj garanciji, što nije u skladu sa članom 112. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.1., 6.1.2.2., 6.3.2.1. i 6.3.2.2. ovog Izvještaja:

Tekući grantovi su iskazani u većem iznosu za 47.425 KM, a u manjem iznosu su iskazane doznake građanima, jer date pomoći učenicima nisu klasifikovane u skladu sa članom 95. stav (3) i 96. stav (1. i 2.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Takođe, tekući grantovi su iskazani u većem iznosu za 30.000 KM, a u manjem iznosu je iskazan finansijski rezultat ranijih godina za 50.000 KM i obaveze po osnovu grantova za 20.000 KM, jer je grant iz budžeta 2021. godine za JKP „Čistoća“ d.o.o. Lopare evidentiran u 2022. godini i rashodi i obaveze za uplatu granta u Fond sredstava za dijasporu Opštine nisu priznati u periodu kada su nastali, što nije u skladu sa članom 82. stav (2) i 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Vrijednost trajnih izvora sredstava potcijenjena je najmanje za 56.073 KM i rashodi od usklađivanja vrijednosti neproizvedene stalne imovine, jer smanjenje fer vrijednosti zemljišta i šuma nije evidentirano shodno članu 33. stav (5. i 6.) i 35. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.4. ovog Izvještaja:

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti nisu prezentovani u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima, jer su odlivi gotovine za izmirenje obaveza iz poslovnih aktivnosti prethodnog perioda u iznosu od 145.421 KM iskazani kao odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje Opštine Lopare za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine su objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Lopare za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u ovom Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 04.12.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Lopare za 2022. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima Opštine Lopare za 2022. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Opština Lopare je tokom 2022. godine zbog povećanog obima posla angažovala pet izvršilaca na određeno vrijeme na period duži od šest mjeseci, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

JU Dječiji vrtić Lopare je sa jednim licem zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme za radno mjesto koje nije sistematizovano Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, sa dva lica je zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla na upražnjena sistematizovana radna mjesta i sa jednim licem ugovor o radu za obavljanje pripravničkog staža bez provođenja javnog konkursa, što nije u skladu sa članom 61., 62. stav (1. i 2.) i 63. stav (4. i 5.) Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju.

Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj administrativnoj službi opštine Lopare i Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih nisu usklađeni sa članom 5., 6., 8., 9., 20. i 28. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na utvrđene niže koeficijente za obračun plata zaposlenih, višu stopu uvećanja osnovne plate do navršenih 25 godina staža osiguranja, uvećanje osnovne plate za prekovremeni rad, složene poslove i rad pod otežanim uslovima, veće naknade predsjedniku sindikalne organizacije, te manji ili veći obim prava na novčane pomoći zaposlenima.

Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u JU Centar za socijalni rad Lopare nije usklađen sa članom 19., 21., 24. i 26. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na utvrđene niže koeficijente za obračun plata zaposlenih, uvećanje osnovne plate za prekovremeni rad, te manji ili veći obima prava na novčane pomoći zaposlenim.

Obračun uvećanja osnovne plate zaposlenih u Opštinskoj upravi za rad noću i na dane državnog praznika vršen je na prethodno uvećanu osnovnu platu za navršene godine staža osiguranja, što nije u skladu sa članom 9. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Opština Lopare nije planirala, niti donosila posebne odluke o pokretanju postupaka nabavki i nije provela postupke javnih nabavki male vrijednosti za nabavljene robe i usluge u najmanjem iznosu od 75.923 KM, što nije u skladu sa članom 6., 8. stav (1. i 2.), 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama. Prethodne nabavke se odnose na nabavke drveta za ogrev, dnevne štampe i časopisa, robe za reprezentaciju, usluga popravke i održavanja vozila, objave oglasa, informativnih tekstova i reklama, organizacije manifestacija, osiguranja, geodetskih i zdravstvenih usluga.

Nabavke radova na afaltiranju lokalnih puteva (41.980 KM), sanaciji lokalnih puteva (41.925 KM), izradi betonskih kolovoza na usponima (11.988 KM), uređenju riječnih korita (11.910 KM) i nabavke usluga informisanja i oglašavanja u elektronskim medijima i dnevnoj štampi (29.864 KM) provedene su putem više postupaka direktnog sporazuma, čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (7) i članom 87. stav (3. i 4.) Zakona o javnim nabavkama.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Dodjela grantova za finansiranje sportskih aktivnosti i udruženjima građana nije vršena na osnovu postupaka i kriterijuma utvrđenih Pravilnikom o kriterijumima raspodjele budžetskih sredstava za finansiranje sportskih aktivnosti i Pravilnikom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava granta iz budžeta opštine Lopare za projekte udruženja građana.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Lopare obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Lopare.

Banja Luka, 04.12.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) prilikom sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izvještaja vrše eliminacije i uključivanje srazmjernog dijela učešća u kapitalu kontrolisanih entiteta u skladu sa članom 122. i 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 2) priznavanje i klasifikacija obaveza za lična primanja, obaveza prema fizičkim licima i za grantove, tekućih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu, te ostalih primitaka vrši u skladu sa članom 6., 8., 78., 79., 91., 92., 95. i 96. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 82., 93. i 112. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 3) evidentiranje promjena fer vrijednosti neproizvedene stalne imovine i prenos revalorizacionih rezervi na finansijski rezultat tekuće godine vrši u skladu sa članom 33. stav (5. i 6.), 35. stav (2) i 87. stav (6) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 4) u bilansu novčanih tokova odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti prezentuju u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) prijem zaposlenih na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla vrši u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- 2) uvećanja plate zaposlenih za rad noću, na dane državnog praznika i po drugim osnovama obračunava na osnovnu platu, u skladu sa članom 9. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,
- 3) donose rješenja za službena putovanja u inostranstvo i priznaju i obračunavaju naknade troškova prevoza za korišćenje vlastitog vozila i dnevnice za službena putovanja zaposlenih u skladu sa Odlukom o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- 4) donosi Godišnji program radova na održavanju javnih puteva u skladu sa članom 4. Pravilnika o redovnom i vanrednom održavanju, rehabilitaciji i zaštiti lokalnih puteva i ulica u naselju, kao i putnih objekata,
- 5) u sistem trezorskog poslovanja uključi budžetski korisnik JU Turistička organizacija opštine Lopare u skladu sa članom 5. Pravilnika o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika,
- 6) planiranje, izbor postupaka i provođenje javnih nabavki male vrijednosti vrši u skladu sa članom 6., 8., 15., 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama,
- 7) dodjela grantova udruženjima građana i nevladinim organizacijama i grantova za finansiranje sportskih aktivnosti vrši na osnovu postupaka i kriterijuma koji su utvrđeni važećim pravilnicima Opštine, te da se internim aktom definišu kriterijumi za dodjelu grantova zajednicama etažnih vlasnika.

Preporučuje se direktoru JU Dječiji vrtić Lopare da obezbijedi da se:

- 8) prijem zaposlenih vrši na sistematizovana upražnjena radna mjesta u skladu sa članom 61., 62. stav (1. i 2.) i 63. stav (4. i 5.) Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju i da se plate pripravnika utvrđuju u skladu sa članom 125. Zakona o radu i članom 12. stav (1) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Lopare i JU Dječiji vrtić Lopare da obezbijede da se:

- 9) pojedinačni kolektivni ugovori za zaposlene i pravilnici o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u potpunosti usklade sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, odnosno Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske,
- 10) obračun regresa za korišćenje godišnjeg odmora zaposlenima vrši u skladu sa članom 10. stav (1) tačka 6. i članom 21. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, članom 24. tačka 6. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske i članom 16. stav (1. i 2.) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru JU Centar za socijalni rad Lopare, JU Dječiji vrtić Lopare, JU Centar za kulturu i informisanje Lopare, JU Narodna biblioteka Lopare i JU Turistička organizacija opštine Lopare da obezbijedi da se:

- 11) izvještaji o postupcima javnih nabavki dostavljaju na portal javnih nabavki shodno članu 75. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Odluka o usvajanju Rebalansa budžeta opštine Lopare za 2022. godinu;
- Odluka o izmjeni odluke o izvršenju Budžeta opštine Lopare za 2022. godinu;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4. i 9-11;
- Zakon o radu, član 33., 39., 125., 204. i 205;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uputstvo o načinu i postupku provođenja finansijskog upravljanja i kontrole;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave:
- Zakon o sistemu javnih službi;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o vodama, član 188-195;
- Zakon o šumama, član 89;
- Zakon o komunalnim djelatnostima, član 6-12., 20-25. i 41;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o zaštiti od požara, član 81. i 85;
- Zakon o socijalnoj zaštiti;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o koncesijama, član 32;
- Zakon o porezu na nepokretnosti;
- Zakon o uređenju prostora i građenju, član 73.-82. i 191.;
- Zakon o predškolskom obrazovanju i vaspitanju, član 55;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske;
- Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u opštinskoj upravi Opštine Lopare;
- Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Centru za socijalni rad Lopare;
- Pravilnik o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Interni pravilnici opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika navedeni u ovom izvještaju.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Lopare (u daljem tekstu: Opština) se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Republike Srpske i obuhvata površinu od 299,8 km². Teritorijalno je organizovana u 25 mjesnih zajednica (u daljem tekstu: MZ) u kojima prema rezultatima popisa iz 2013. godine živi 14.689 stanovnika.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Statutom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16, 36/19 i 61/21) i drugim važećim propisima, kojima su definisana područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja. Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik opštine. Skupština opštine je organ odlučivanja i kreiranja politike i čini je 23 odbornika. Načelnik je nosilac izvršne vlasti koji zastupa i predstavlja Opštinu.

Odlukom Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/21), Opština je svrstana u izrazito nerazvijenu jedinicu lokalne samouprave.

Sredstva za rad Opštine u 2022. godini obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera, primitaka za nefinansijsku imovinu, primitaka od finansijske imovine i ostalih primitaka.

Konsolidovani finansijski izvještaji Opštine čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika koji su u sastavu Glavne knjige trezora Opštine i to Javna ustanova (u daljem tekstu: JU) Centar za socijalni rad Lopare (u daljem tekstu: JU Centar za socijalni rad), JU Dječiji vrtić Lopare (u daljem tekstu: JU Dječiji vrtić), JU Srednjoškolski centar „Vuk Karadžić“ Lopare (u daljem tekstu: JU Srednjoškolski centar), JU Centar za kulturu i informisanje Lopare (u daljem tekstu: JU Centar za kulturu i informisanje) i JU Narodna biblioteka „Desanka Maksimović“ Lopare (u daljem tekstu: JU Narodna biblioteka), kao i finansijski izvještaj JU Turistička organizacija opštine Lopare (u daljem tekstu: JU Turistička organizacija) koja svoje poslovanje obavlja preko vlastitog žiro računa, čija je glavna knjiga van Glavne knjige trezora Opštine i koja se finansira putem transfera.

Entiteti javnog sektora koji se nalaze pod kontrolom Opštine su Javno komunalno preduzeće „Čistoća“ d.o.o. Lopare (u daljem tekstu: JKP „Čistoća“), Javno komunalno preduzeće „Vodovod“ d.o.o Lopare (u daljem tekstu: JKP „Vodovod“) i Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja „Lopare“ Lopare (u daljem tekstu: JZU Dom zdravlja).

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine Lopare za period 01.01-31.12.2022. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je finansijsku reviziju Opštine za 2019. godinu i tom prilikom dato je osam preporuka za finansijske izvještaje i pet preporuka za usklađenost. Opština je dostavila odgovor o radnjama koje su preduzete radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizijskom izvještaju broj RV019-20, u skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/05 i 20/14).

Od ukupno 13 datih preporuka, osam preporuka je provedeno, dvije preporuke su djelimično provedene, a tri preporuke nisu provedene.

Preporuke koje su djelimično provedene odnose se na utvrđivanje pravila i kriterijuma za raspodjelu grantova (tačka 6.1.2.1. izvještaja) i ukidanje revalorizacionih rezervi (tačka 6.3.2.2. izvještaja).

Preporuke koje su se odnosile na usklađivanje Pravilnika o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Administrativnoj službi Opštine sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i uključivanje JU Turistička organizacija u trezorski sistem poslovanja (tačka 3. izvještaja), te prezentovanje priliva gotovine iz poslovnih aktivnosti u bilansu novčanih tokova (tačka 6.4. izvještaja), nisu provedene.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave opštine Lopare („Službeni glasnik opštine Lopare“ broj 14/17, 1/18, 6/18, 5/19, 2/20, 5/20, 6/20, 1/21, 2/21, 3/21, 5/21, 1/22, 5/22 i 7/22) u Opštinskoj upravi su obrazovana četiri odjeljenja, tri samostalna odsjeka, kabinet i stručna služba načelnika, te teritorijalna vatrogasno-spasilačka jedinica kao posebna organizaciona jedinica. Navedenim pravilnikom sistematizovano je 68 radnih mjesta sa 93 izvršioca (bez radnih mjesta opštinskih funkcionera).

Na dan 31.12.2022. godine u Opštinskoj upravi bilo je 99 zaposlenih (69 na neodređeno vrijeme, 27 na određeno vrijeme uključujući pet lica imenovanih na mandatni period i tri funkcionera). Kod nižih budžetskih korisnika kojima se sredstva za lična primanja obezbjeđuju iz budžeta Opštine, na dan 31.12.2022. godine bilo je zaposleno 48 lica (22 na neodređeno vrijeme, 16 na određeno vrijeme uključujući četiri imenovana lica i 10 pripravnika).

Zapošljavanje pet izvršilaca na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla u Opštinskoj upravi vršeno je na period duži od šest mjeseci u toku godine, donošenjem većeg broja rješenja o njihovom raspoređivanju na isto radno mjesto, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16).

JU Dječiji vrtić je sa jednim licem zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme za radno mjesto koje nije sistematizovano Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (iz 2019. godine), sa dva lica je zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla na upražnjena sistematizovana radna mjesta i sa jednim licem ugovor o radu za obavljanje pripravnčkog staža bez provođenja javnog konkursa, što nije u skladu sa članom 61., 62. stav (1. i 2.) i 63. stav (4. i 5.) Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 79/15, 63/20 i 64/22).

Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj administrativnoj službi opštine Lopare („Službeni glasnik opštine Lopare“ broj 4/08) i Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Administrativnoj službi opštine Lopare („Službeni glasnik opštine Lopare“ broj 1/10 i 3/10) nisu usklađeni sa članom 5., 6., 8., 9., 20. i 28. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21, 69/21 i 8/22) u dijelu koji se odnosi na utvrđene niže koeficijente za obračun plata zaposlenih, višu stopu uvećanja osnovne plate do navršenih 25 godina staža osiguranja (0,5%), uvećanje osnovne plate za prekovremeni rad, složene poslove, rad pod otežanim uslovima, veće naknade predsjedniku sindikalne organizacije, te manji ili veći obima prava na novčane pomoći zaposlenom ili njegovoj porodici (određen je pogrešan osnov za utvrđivanje iznosa pomoći u slučaju smrti člana uže porodice, nije utvrđeno pravo na pomoć u slučaju rođenja djeteta, utvrđeno je pravo na naknadu za zimnicu i ogrev). Tokom 2022. godine, odlukama načelnika Opštine, koeficijenti za poslove razvrstane u prvu, drugu, treću i četvrtu platnu

grupu usklađeni su sa koeficijentima iz člana 6. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u JU Centar za socijalni rad (iz 2008. godine) nije usklađen sa članom 19., 21., 24. i 26. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 69/21 i 33/22) u dijelu koji se odnosi na utvrđene niže koeficijente za obračun plata zaposlenih, uvećanje osnovne plate za prekovremeni rad, te manji ili veći obima prava na novčane pomoći zaposlenom ili njegovoj porodici (npr. određen je pogrešan osnov za utvrđivanje iznosa pomoći u slučaju smrti člana uže porodice, nije utvrđeno pravo na pomoć u slučaju rođenja djeteta, utvrđeno je pravo na naknadu za zimnicu i ogrev).

Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u JU Dječiji vrtić (iz 2019. godine) nije usklađen sa članom 15., 17. i 32. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 82/22) u dijelu koji se odnosi na utvrđene niže koeficijente za nekvalifikovane i kvalifikovane radnike, uvećanje osnovne plate za obavljanja najsloženijih funkcija, te veći iznos jubilarnih nagrada za 30 godina radnog staža. Usklađivanje koeficijenata za obračun osnovne plate nekvalifikovanih i kvalifikovanih radnika sa koeficijentima iz člana 15. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske izvršeno je u 2023. godini donošenjem novog pravilnika.

Obračun uvećanja osnovne plate zaposlenih u Opštinskoj upravi za rad noću, na dane državnog praznika, prekovremeni rad, složene poslove i rad pod otežanim usloima, vršen je na prethodno uvećanu osnovnu platu za navršene godine staža osiguranja, što nije u skladu sa članom 9. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Plata pripravnika u JU Dječiji vrtić utvrđena je i isplaćena u iznosu nižem od 80% bruto plate odgovarajuće platne grupe za njegovu stručnu spremu, što nije u skladu sa članom 125. Zakona o radu i članom 12. stav (1) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Naknade za regres za korišćenje godišnjeg odmora zaposlenima u Opštinskoj upravi, JU Centar za socijalni rad i JU Dječiji vrtić nisu obračunate za 2022. godinu, kako je propisano članom 10. stav (1) tačka 6. i članom 21. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, članom 24. tačka 6. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske i članom 16. stav (1. i 2.) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Za dio službenih putovanja u inostranstvo zaposlenih u Opštinskoj upravi nisu donesena rješenja poslodavca, za korišćenje vlastitog vozila za službeno putovanje zaposlenima nisu obračunate naknade troškova prevoza u visini od 20% cijene litra goriva po pređenom kilometru (poslodavac je snosio troškove goriva) i zaposlenima (izuzev vozačima) nisu priznate i obračunate dnevnice za službena putovanja, što nije u skladu sa Odlukom o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/21).

Opština nije donijela Godišnji program kojim se utvrđuje obim, vrsta, vrijednost i dinamika izvođenja radova na održavanju javnih puteva, što nije u skladu sa članom 4. Pravilnika o redovnom i vanrednom održavanju, rehabilitaciji i zaštiti lokalnih puteva i ulica u naselju, kao i putnih objekata („Službeni glasnik opštine Lopare“ broj 5/16).

Opština nije u sistem trezorskog poslovanja uključila budžetskog korisnika JU Turistička organizacija, kako je definisano članom 5. Pravilnika o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 116/13).

U skladu sa rješenjima o imenovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine, izvršen je popis imovine i obaveza i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza Opštinske uprave, JU Dječiji vrtić, JU Centar za kulturu i informisanje i JU Turistička organizacija. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog nisu utvrđene neusklađenosti sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 45/16 i 113/21).

U skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 1/22), Opština je sačinila godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu sa priložima. Opština je sačinila knjigu/mapu poslovnih procesa, registar rizika i usvojila Strategiju upravljanja rizicima kojom su uređeni organizacioni ciljevi i zadaci, procjena rizika i upravljanje rizicima shodno članu 8. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 91/16) i tački 22. Uputstva o načinu i postupku sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/17).

Shodno gore navedenom i u većini tačaka ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **prijem zaposlenih na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla vrši u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,**
- **uvećanja plate zaposlenih za rad noću, na dane državnog praznika i po drugim osnovama obračunava na osnovnu platu, u skladu sa članom 9. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,**
- **donose rješenja za službena putovanja u inostranstvo i priznaju i obračunavaju naknade troškova prevoza za korišćenje vlastitog vozila i dnevnice za službena putovanja u skladu sa Odlukom o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,**
- **donosi Godišnji program radova na održavanju javnih puteva u skladu sa članom 4. Pravilnika o redovnom i vanrednom održavanju, rehabilitaciji i zaštiti lokalnih puteva i ulica u naselju, kao i putnih objekata,**
- **u sistem trezorskog poslovanja uključi budžetski korisnik JU Turistička organizacija u skladu sa članom 5. Pravilnika o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika.**

Preporučuje se direktoru JU Dječiji vrtić da obezbijedi da se:

- **prijem zaposlenih vrši na sistematizovana upražnjena radna mjesta u skladu sa članom 61., 62. stav (1. i 2.) i 63. stav (4. i 5.) Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju,**
- **plate pripravnika utvrđuju u skladu sa članom 125. Zakona o radu i članom 12. stav (1) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.**

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad i JU Dječiji vrtić da obezbijede da se:

- **pojedinačni kolektivni ugovori za zaposlene i pravilnici o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u potpunosti uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, odnosno Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske,**
- **obračun regresa za korišćenje godišnjeg odmora zaposlenima vrši u skladu sa članom 10. stav (1) tačka 6. i članom 21. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, članom 24. tačka 6. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske i članom 16. stav (1. i 2.) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki Opštinske uprave i izmjenama i dopunama plana za 2022. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti od 1.641.168 KM bez poreza na dodatu vrijednost i to za radove (928.197 KM), robe (405.255 KM) i usluge (307.716 KM).

Prema izvještaju o realizaciji u 2022. godini ugovorena je vrijednost javnih nabavki od 1.672.053 KM. U skladu sa Planom i izmjenama i dopunama plana javnih nabavki provedeno je 98 postupaka ugovorene vrijednosti od 1.410.404 KM, na osnovu posebnih odluka o pokretanju nabavki provedena su tri postupka ugovorene vrijednosti od 67.052 KM i završen je jedan postupak pokrenut u prethodnoj godini ugovorene vrijednosti od 194.597 KM. Nabavke su realizovane putem 12 otvorenih postupaka (1.046.614 KM), četiri konkurentska zahtjeva za dostavljanje ponuda (129.684 KM), 82 direktna sporazuma (444.198 KM) i četiri postupka za dodjelu ugovora o uslugama iz Aneksa II Zakona o javnim nabavkama (51.557 KM). Najvećim dijelom odnose se na nabavke radova na izgradnji pristupnog puta turističko-rekreativno-izletničkom centru „Busija“ (247.747 KM), uređenju i asfaltiranju pristupnog puta i platoa kod Spomen obilježja „Udruženje veterana garda Panteri“ u naseljenom mjestu Priboj, zaseok Panjik (194.597 KM), izgradnji mosta i pristupnog puta na Milića potoku u Podgori (99.350 KM), izgradnji lokalnog puta u MZ Piperi, zaseok Mihajlovići - Mitrovići (76.922 KM), rekonstrukciji i rehabilitaciji objekta JU Dječiji vrtić (52.657 KM), sanaciji i asfaltiranju ulice Mujanović mahala u MZ Koraju (42.735 KM), sanaciji krovnog pokrivača na objektu JU Centar za kulturu i informisanje (42.428 KM), nabavke namirnica za spremanje toplog obroka zaposlenima u Opštinskoj upravi (93.980 KM), kamenog agregata (79.500 KM), tečnih pogonskih goriva, tečnosti i maziva (55.067 KM), nabavke usluga košenja - uređenje putnog pojasa pored lokalnih puteva na području Opštine (42.564 KM), informisanja (61.714 KM) i čišćenja snijega (59.991 KM).

Revizijskim ispitivanjima su obuhvaćeni provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 875.496 KM, što čini 52% ugovorene vrijednosti nabavki i to pet otvorenih postupaka (712.596 KM), dva konkurentska zahtjeva za dostavljanje ponuda (74.187 KM), jedan postupak za dodjelu ugovora o uslugama iz Aneksa II Zakona o javnim nabavkama (17.850 KM) i 12 postupaka putem direktnih sporazuma (70.863 KM).

Nabavke radova na asfaltiranju lokalnih puteva (u najmanjem iznosu od 41.980 KM), sanaciji lokalnih puteva (41.925 KM), izradi betonskih kolovoza na usponima (11.988 KM), uređenju riječnih korita (11.910 KM) i nabavke usluga informisanja i oglašavanja u elektronskim medijima i novinama (29.864 KM) provedene su putem više postupaka direktnog sporazuma, čime je izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (7) i članom 87. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

Takođe, Opština nije planirala niti donosila posebne odluke o pokretanju postupaka i nije provela postupke javnih nabavki male vrijednosti za nabavljene robe i usluge u najmanjem iznosu od 75.923 KM, što nije u skladu sa članom 6., 8. stav (1. i 2.), 17. i 87. Zakona o

javnim nabavkama. Izvršene nabavke se odnose na nabavke drveta za ogrev (6.925 KM), dnevne štampe i časopisa (1.204 KM), robe za potrebe reprezentacije (9.660 KM), usluga popravke i održavanja vozila (19.421 KM), objave oglasa, informativnih tekstova i reklama (15.307 KM), organizacije manifestacija (7.000 KM), osiguranja (1.385 KM), geodetskih usluga (13.751 KM) i zdravstvenih usluga (1.270 KM).

JU Centar za socijalni rad, JU Dječiji vrtić, JU Narodna biblioteka i JU Turistička organizacija nisu registrovane kao ugovorni organ u informacionom sistemu e-Nabavke. Pomenute javne ustanove, kao i JU Centar za kulturu i informisanje, nisu dostavljale izvještaje o postupcima javnih nabavki na portal javnih nabavki shodno članu 75. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se planiranje, izbor postupaka i provođenje javnih nabavki male vrijednosti vrši u skladu sa članom 6., 8., 15., 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se direktoru JU Centar za socijalni rad, JU Dječiji vrtić, JU Centar za kulturu i informisanje, JU Narodna biblioteka i JU Turistička organizacija da obezbijedi da se izvještaji o postupcima javnih nabavki dostavljaju na portal javnih nabavki shodno članu 75. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Lopare je 15.12.2021. godine donijela Odluku o usvajanju Budžeta opštine Lopare za 2022. godinu u iznosu od 7.049.000 KM i Odluku o izvršenju Budžeta opštine Lopare za 2022. godinu.

Odluka o usvajanju Rebalansa budžeta opštine Lopare za 2022. godinu u iznosu od 7.667.000 KM i Odluka o izmjeni odluke o izvršenju Budžeta opštine Lopare za 2022. godinu donesene su 14.12.2022. godine.

Rebalansom budžeta su planirani poreski prihodi (6.335.500 KM), neporeski prihodi (711.425 KM), grantovi (80.000 KM), transferi između različitih jedinica vlasti (483.500 KM), primici za nefinansijsku imovinu (22.000 KM), primici od finansijske imovine (1.975 KM) i ostali primici (32.600 KM).

Budžetski rashodi i izdaci rebalansom su odobreni za rashode za lična primanja zaposlenih (2.760.567 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (1.375.005 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (112.500 KM), subvencije (90.000 KM), grantove (757.120 KM), doznake na ime socijalne zaštite (1.105.712 KM), rashode finansiranja, druge finansijske troškove i rashode transakcija razmjene između jedinica vlasti (27.000 KM), rashode po sudskim rješenjima (151.550 KM), transfere između i unutar jedinica vlasti (100.890 KM), budžetsku rezervu (5.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (538.270 KM), izdatke za otplatu dugova (384.800 KM) i ostale izdatke (258.586 KM).

Nakon usvajanja Rebalansa budžeta izvršene su dozvoljene realokacije sredstava u ukupnom iznosu od 50.398 KM, od čega je 15 realokacija izvršeno unutar potrošačkih jedinica Opštinske uprave u iznosu od 28.357 KM i 17 realokacija unutar nižih budžetskih korisnika u iznosu od 22.041 KM.

Opština je sačinila Plan izmirenja obaveza prenesenih iz prethodnog perioda shodno članu 30. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 62/18).

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovane finansijske izvještaje za korisnike budžeta opštine Lopare za 2022. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17 i 17/22) i obrasce konsolidovanih finansijskih izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija Republike Srpske.

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2022. godinu nije u cjelosti izvršena eliminacija transakcija između budžeta Opštine i JU Turistička organizacija sa pozicija kratkoročne finansijske imovine i razgraničenja, kratkoročnih obaveza i razgraničenja, rashoda po osnovu transfera, priliva i odliva gotovine iz transakcija unutar iste jedinice vlasti, kao i osnivačkog uloga u JU Turistička organizacija i JU Centar za kulturu i informisanje, što nije u skladu sa članom 122. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 115/17 i 118/18), a obrazloženo je u tačkama 6.1.2.1., 6.3.1.1., 6.3.1.2., 6.3.2.1., 6.3.2.2. i 6.4. izvještaja.

Takođe, u Konsolidovani bilans stanja nije uključeno srazmjerno učešće u neto kapitalu kontrolisanog entiteta JZU Dom zdravlja, a iskazano je srazmjerno vlasničko učešće u kapitalu Javnog preduzeća Regionalna deponija „Eko-Dep“ d.o.o. Bijeljina (u daljem tekstu: JP Regionalna deponija “Eko-Dep”) nad kojim Opština nema kontrolu ili značajan uticaj, što nije u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (tačke 6.3.1.2. i 6.3.2.2. izvještaja).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se prilikom sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izvještaja vrše eliminacije i uključivanje srazmjernog dijela učešća u kapitalu kontrolisanih entiteta u skladu sa članom 122. i 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2022. godine je iskazano u obrascu Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 (u daljem tekstu: PIB 01) i obrascu Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

U obrascu PIB 01 iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 7.128.641 KM, što je 7% niže u odnosu na rebalansom odobreni budžetski okvir, dok su budžetski rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 7.539.202 KM, što je 2% niže u odnosu na odobreni okvir. Odstupanja na više kod pojedinih vrsta rashoda i izdataka u odnosu na planirane su pokrivena dozvoljenim realokacijama (tačka 5. izvještaja).

U obrascu PIF iskazani su prihodi, primici, rashodi i izdaci (osim prihoda i rashoda obračunskog karaktera) na fondovima 01, 02 i 03, u ukupnim iznosima i iznosima nakon izvršenih eliminacija i predstavljaju ukupna sredstva i potrošnju na nivou Konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine u okviru i van Glavne knjige trezora Opštine. Ukupni prihodi i primici nakon eliminacija iskazani su u iznosu od 7.574.341 KM, a ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 8.002.649 KM.

Skupština opštine je na sjednici održanoj dana 13.04.2023. godine donijela Zaključak o usvajanju Izvještaja o izvršenju Budžeta opštine Lopare za 2022. godinu.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je u obrascu PIF iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 7.643.341 KM i to na fondu 01 (7.128.641 KM), fondu 02 (69.000 KM) i fondu 03 (445.700 KM). U postupku konsolidacije izvršena je eliminacija transfera iskazanih kod JU Turistička organizacija u iznosu od 69.000 KM.

6.1.1.1. Prihodi

Prihodi su iskazani u iznosu od 7.613.046 KM i to na fondu 01 (7.098.346 KM), fondu 02 (69.000 KM) i fondu 03 (445.700 KM). Nakon izvršenih eliminacija prihodi su iskazani u iznosu od 7.544.046 KM.

Prihodi na fondu 01 se odnose na poreske prihode, neporeske prihode i transfere između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 6.079.724 KM, a najvećim dijelom se odnose na indirektnu poreze (5.663.857 KM), poreze na lična primanja i prihode od samostalne djelatnosti (206.955 KM), poreze na imovinu (188.085 KM) i ostale poreske prihode (20.567 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 408.604 KM, a najvećim dijelom se odnose na naknade po raznim osnovama (179.055 KM), prihode od pružanja javnih usluga (98.839 KM), prihode od zakupa i rente (41.224 KM), administrativne naknade i takse (27.345 KM), komunalne naknade i takse (14.257 KM) i ostale neporeske prihode (47.487 KM).

Naknade po raznim osnovama najvećim dijelom se odnose na naknade za korišćenje šuma (122.260 KM), korišćenje voda (26.945 KM), uređivanje građevinskog zemljišta (3.513 KM), korišćenje mineralnih sirovina (14.831 KM) i finansiranje zaštite od požara (11.215 KM). Skupština opštine je za 2022. godinu donijela Program namjenskog utroška sredstava prikupljenih od naknada za vode, Program utroška sredstava od koncesionih naknada i Program utroška sredstava od prodaje šumskih drvnih sortimenata, uz prethodno pribavljene saglasnosti nadležnih ministarstava. Izvještaji o realizaciji prethodno navedenih programa i planova namjenskog utroška sredstava su usvojeni Odlukom Skupštine opštine. Naknada za korišćenje i uređenje građevinskog zemljišta propisana je Odlukom o uređenju prostora i građevinskom zemljištu.

Prihodi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom se odnose na prihode JU Dječiji vrtić po osnovu naknada za usluge boravka djece (81.422 KM).

Prihodi od zakupa i rente se odnose na prihode od davanja u zakup objekata Opštine (39.902 KM) i zemljišne rente (1.322 KM).

Transferi između različitih jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 610.018 KM, a najvećim dijelom se odnose na transfere od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (376.392 KM) za finansiranje prava utvrđenih u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 37/12, 90/16, 94/19, 42/20 i 36/22), JU „Vode Srpske“ Bijeljina za finansiranje projekta za izgradnju mosta sa pristupnim putem na Milića potoku u Podgori (116.240 KM), Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske za pomoć nerazvijenim i izrazito nerazvijenim opštinama (84.100 KM) i sufinansiranje projekta „Fond sredstava za dijasporu opštine Lopare“ (25.310 KM), te Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske za stipendije učenicima upisanih u deficitarna zanimanja u JU Srednjoškolski centar (4.526 KM).

6.1.1.2. Primici

Ukupni primici su iskazani u cjelosti na fondu 01 u iznosu od 30.295 KM, a čine ih primici za nefinansijsku imovinu po osnovu prodaje zemljišta (11.500 KM), primici od finansijske imovine (1.974 KM), ostali primici za naknade plata za porodijsko odsustvo koji se refundiraju od JU Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske (10.038 KM) i primici od poreza na dodatu vrijednost (6.783 KM). Ostali primici iskazani su u manjem iznosu za 115.859 KM, jer nisu evidentirani primici za naplaćena potraživanja od JP Regionalna deponija „Eko-Dep“ po aktiviranoj kreditnoj garanciji Opštine, što nije u skladu sa članom 112. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se primici za naplaćena potraživanja po aktiviranoj kreditnoj garanciji evidentiraju u skladu sa članom 112. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Opština je u obrascu PIF iskazala ukupne rashode i izdatke u iznosu od 8.048.021 KM i to na fondu 01 (7.539.202 KM), fondu 02 (45.372 KM) i fondu 03 (463.447 KM). U postupku konsolidacije izvršena je eliminacija transfera datih JU Turistička organizacija u iznosu od 45.372 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 6.420.182 KM i to na fondu 01 (6.372.500 KM), fondu 02 (45.372 KM) i fondu 03 (2.310 KM). Nakon izvršenih eliminacija rashodi su iskazani u iznosu od 6.374.810 KM.

Rashode na fondu 01 čine rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi, doznake na ime socijalne zaštite, rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između jedinica vlasti, rashodi po sudskim rješenjima i transferi između i unutar jedinica vlasti.

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani u iznosu od 2.682.125 KM, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (2.479.832 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (165.591 KM), naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (15.209 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (21.493 KM). Rashodi za lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi iskazani su u iznosu od 1.969.141 KM i kod nižih budžetskih korisnika u iznosu od 712.984 KM.

Obračunata lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi su djelimično definisana odredbama Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj administrativnoj službi opštine Lopare, Pravilnikom o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Administrativnoj službi opštine Lopare i Odlukom o utvrđivanju visine plata funkcionera opštine Lopare, a lična primanja zaposlenih kod budžetskih korisnika su definisana posebnim/pojedinačnim kolektivnim ugovorima i internim pravilnicima (dodatno je obrazloženo u tački 3. izvještaja).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga su iskazani u iznosu od 1.353.632 KM, a odnose se na rashode po osnovu zakupa (2.537 KM), utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (184.117 KM), režijskog materijala (44.876 KM), materijala za posebne namjene (18.444 KM), tekućeg održavanja (262.000 KM), putovanja i smještaja (69.030 KM), stručnih usluga (183.051 KM), usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine (219.303 KM) i ostale neklasifikovane rashode (370.274 KM).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih i komunikacionih usluga najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu utroška uglja i drveta za ogrev (54.015 KM), električne energije (46.398 KM), usluga deratizacije (21.014 KM), korišćenja fiksnih telefona (16.782 KM), vodovoda i kanalizacije (12.801 KM), poštanskih usluga (11.518 KM), interneta (11.357 KM) i odvoza smeća (9.400 KM).

Rashodi za režijski materijal najvećim dijelom se odnose na rashode za kancelarijski materijal (30.775 KM), materijal za održavanje čistoće (10.472 KM) i stručnu literaturu, časopise i službena glasila (2.777 KM).

Rashodi za materijal za posebne namjene najvećim dijelom se odnose na rashode za potrebe vaspitno-obrazovnog procesa i ishranu djece u JU Dječiji vrtić (7.110 KM) i nabavku sredstava za dezinfekciju za potrebe Opštine (7.020 KM).

Rashodi za tekuće održavanje najvećim dijelom se odnose na rashode za tekuće održavanje puteva i objekata drumskog saobraćaja (181.466 KM), zgrada (33.090 KM), ostalih građevinskih objekata (15.779 KM) i vozila (22.965 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja odnose se na rashode po osnovu putovanja i smještaja u zemlji i inostranstvu (15.176 KM) i rashode po osnovu utroška goriva (53.854 KM). Na rashodima po osnovu putovanja i smještaja evidentirani su rashodi po osnovu obračunatih dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od 6.310 KM, jer nisu klasifikovani shodno članu 91. stav (3) i 92. stav (7) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/16, 115/17 i 118/18).

Rashodi za stručne usluge odnose se na rashode za usluge finansijskog posredovanja (26.236 KM), osiguranja (4.133 KM), informisanja i medija (106.756 KM), održavanja licenci (2.435 KM), izrade projektne dokumentacije (12.344 KM) i ostale stručne usluge (31.147 KM). Rashodi za usluge informisanja i medija odnose se na rashode za usluge štampanja i grafičke obrade (1.232 KM), objavljivanja tendera, oglasa i informativnih tekstova (27.197 KM), snimanja dokumentarnog filma o Opštini (5.000 KM), emitovanja radio programa za potrebe Opštine (5.616 KM), televizijskog prenosa emisije “Karavan” (5.900 KM), izrade i objave reklama na led bilbordima (7.020 KM) i ostale usluge reklamiranja, oglašavanja, praćenja i promocije poslovnih i društvenih aktivnosti Opštine putem televizije, štampe i internet portala (54.791 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine odnose se na rashode za usluge održavanje zelenih površina (1.057 KM), zimske službe (54.645 KM), čišćenja javnih površina (53.924 KM), utroška električne energije na javnim površinama (47.300 KM), uređenja prostora (12.577 KM) i održavanja putnog pojasa pored lokalnih puteva na području Opštine (49.800 KM). Programom zajedničke komunalne potrošnje za 2022. godinu definisan je obim i način obavljanja djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, održavanje komunalnih objekata i uređaja, te potrebna sredstva za ostvarivanje ciljeva predviđenih programom, shodno Zakonu o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 124/11 i 100/17).

Ostali neklasifikovani rashodi odnose se na rashode za stručno usavršavanje zaposlenih (5.034 KM), rashode za bruto naknade volonterima (1.941 KM), bruto naknade članovima komisija i radnih grupa (23.456 KM), bruto naknade skupštinskim odbornicima (192.171 KM), bruto naknade po ugovoru o djelu (6.415 KM), organizaciju prijema i manifestacija (38.555 KM), reprezentaciju i poklone (65.419 KM), doprinose za profesionalnu rehabilitaciju invalida, takse i naknade za registraciju vozila i RTV takse (8.378 KM), članarine (1.630 KM) i ostale nepomenute rashode (27.273 KM). Na ostalim neklasifikovanim rashodima evidentirani su rashodi za zakup opreme (7.020 KM), rashodi za tekuće održavanje vozila (2.305 KM) i grantovi u zemlji (3.890 KM), jer nisu klasifikovani shodno članu 92. stav (2., 6. i 10.) i 95. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi su iskazani u iznosu od 112.315 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata na primljene zajmove od banaka (59.024 KM), rashode po osnovu zateznih kamata (51.428 KM) i troškove servisiranja zajmova (1.863 KM).

Subvencije su iskazane u iznosu od 86.300 KM, a odnose se na subvencije javnim nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede (83.300 KM) i ostalim oblastima (3.000 KM). Postupci i kriterijumi za dodjelu subvencija utvrđeni su Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja u privredi i poljoprivredi („Službeni glasnik opštine Lopare“ broj 12/19).

Grantovi u zemlji su iskazani u iznosu od 757.474 KM, a odnose se na tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji (743.160 KM) i kapitalne grantove (14.313 KM).

Tekući grantovi najvećim dijelom se odnose na grantove odobrene sa zasebnih budžetskih pozicija Opštinskoj boračkoj organizaciji (148.007 KM), JKP „Čistoća“ (105.000 KM), JZU Dom zdravlja (50.000 KM), JP „Protivgradna preventiva Republike Srpske“ Gradiška (9.000 KM) i SPKD „Prosvjeta“ (6.000 KM), te grantove sportskim organizacijama (111.943 KM), za podršku projektima iz Strategije razvoja (89.020 KM), pomoć školama (54.253 KM), vjerskim organizacijama i udruženjima (48.830 KM), zajednicama etažnih vlasnika (26.000 KM) i udruženjima građanima, nevladinim organizacijama i fizičkim licima (87.559 KM).

Opština nije donijela godišnji plan raspodjele sredstava planiranih za finansiranje sportskih aktivnosti i njihova raspodjela nije izvršena u skladu sa kriterijumima utvrđenim članom 4. i 5. Pravilnika o kriterijumima raspodjele budžetskih sredstava za finansiranje sportskih aktivnosti („Službeni glasnik opštine Lopare“ broj 3/10 i 6/16). Grantovi udruženjima građana i nevladinim organizacijama nisu dodijeljeni na osnovu postupaka i kriterijuma utvrđenih Pravilnikom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava granta iz budžeta opštine Lopare za projekte udruženja građana („Službeni glasnik opštine Lopare“ broj 12/19), jer su sredstva odobrena zaključcima načelnika Opštine na osnovu pojedinačno podnesenih zahtjeva, bez prethodno objavljenog javnog oglasa i evaluacije od strane komisije. Opština nije utvrdila kriterijume za raspodjelu grantova zajednicama etažnih vlasnika.

Tekući grantovi su iskazani u većem iznosu za 47.425 KM, a u manjem iznosu su iskazane doznake građanima, jer sredstva odobrena za nabavku nedostajućih udžbenika i radnih listova za učenike od petog do devetog razreda osnovnih škola (22.425 KM) i kupovinu sezonskih karti za bazene u Loparama za sve učenike osnovnih i srednjih škola (25.000 KM) nisu klasifikovana u skladu sa članom 95. stav (3) i 96. stav (1. i 2.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Takođe, tekući grantovi su iskazani u većem iznosu za 30.000 KM, a u manjem iznosu je iskazan finansijski rezultat ranijih godina za 50.000 KM i obaveze po osnovu grantova za 20.000 KM, jer je grant odobren JKP „Čistoća“ odlukom Skupštine opštine iz budžeta 2021. godine priznat kao rashod u 2022. godini (50.000 KM), a obaveza i pripadajući rashod za uplatu granta u Fond sredstava za dijasporu Opštine nisu priznati u periodu kada su nastali shodno Aneksu I Memoranduma o saradnji Opštine i Fondacije Mozaik Sarajevo iz 2022. godine (20.000 KM), što nije u skladu sa članom 82. stav (2) i 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kapitalni grantovi se najvećim dijelom odnose na zaštitu i sanaciju vjerskih objekata. Dio odobrenih kapitalnih grantova za zaštitu i sanaciju vjerskih objekata u iznosu od 32.000 KM iskazan je na tekućim grantovima, jer nisu klasifikovani shodno članu 95. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova su iskazane u iznosu od 1.102.637 KM, a odnose se na doznake građanima (897.498 KM) i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite (205.139 KM). Čine ih tekuće doznake korisnicima socijalne zaštite (za stalnu novčanu pomoć, dodatak za pomoć i njegu drugog lica, smještaj u domove, jednokratne novčane pomoći i ličnu invalidninu) u iznosu od 632.266 KM, doznake Centru za socijalni rad za djecu sa posebnim potrebama (194.816 KM), hraniteljskim porodicama (10.323 KM), porodicama palih boraca, ratnih vojnih invalida i civilnih žrtava rata (59.957 KM), izbjeglim i raseljenim licima (41.681 KM), porodici, djeci i mladima (21.252 KM), penzionerima i nezaposlenim licima (64.728 KM) i stipendije učenicima i studentima (77.614 KM). Pomenuti vidovi socijalne zaštite koji se realizuju preko JU Centar za socijalni rad odnose se na prava utvrđena Zakonom o socijalnoj zaštiti Republike Srpske. Odlukom o finansiranju troškova prevoza djece i učenika definisani su uslovi i prava finansiranja troškova prevoza za djecu i učenike koji imaju prebivalište na teritoriji opštine Lopare.

Rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 25.319 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata (15.824 KM) i rashode po osnovu ostalih naknada na zajmove primljene od entiteta (9.495 KM).

Rashodi po sudskim rješenjima su iskazani u iznosu od 151.087 KM, a odnose se najvećim dijelom na rashode po osnovu glavnice duga i kamate po sudskim rješenjima (61.520 KM) i advokatskih i pravnih usluga (80.920 KM).

Transferi između i unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 101.611 KM, a odnose se na transfere između različitih jedinica vlasti i transfere unutar iste jedinice vlasti.

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 32.611 KM, a najvećim dijelom se odnose na transfer Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu zdravstvenog osiguranja za korisnike prava iz socijalne zaštite (27.994 KM) i transfer Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu (4.164 KM).

Transferi unutar iste jedinice vlasti iskazani su u iznosu od 69.000 KM i odnose se na transfere JU Turistička organizacija, koji su u postupku konsolidacije eliminisani u iznosu od 45.372 KM. Iskazani su u većem iznosu za 23.628 KM, jer nije u cjelosti izvršena eliminacija shodno utvrđenim računovodstvenim politikama (tačka 6. izvještaja).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **priznavanje i klasifikacija rashoda po osnovu dnevnica za službena putovanja, zakupa, tekućeg održavanja, grantova i doznaka građanima, te obaveza za grantove vrši u skladu sa članom 91. stav (3), 92. stav (2., 6., 7. i 10.), 95. stav (1. i 3.) i 96. stav (1. i 2.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 82. stav (2) i 93. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,**
- **oddjela grantova udruženjima građana i nevladinim organizacijama i grantova za finansiranje sportskih aktivnosti vrši na osnovu postupaka i kriterijuma koji su utvrđeni važećim pravilnicima Opštine, te da se internim aktom definišu kriterijumi za raspodjelu grantova zajednicama etažnih vlasnika.**

6.1.2.2. Izdaci

Ukupni izdaci iskazani su u iznosu od 1.627.839 KM i to na fondu 01 (1.166.702 KM) i fondu 03 (461.137 KM).

Izdaci na fondu 01 odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu (533.004 KM), izdatke za otplatu dugova (391.734 KM) i ostale izdatke (241.964 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (421.490 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (85.829 KM), nabavku postrojenja i opreme (8.665 KM), nematerijalnu proizvedenu imovinu (7.020 KM) i izdatke za pribavljanje zemljišta (10.000 KM).

Izdaci za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata najvećim dijelom se odnose na izdatke za izgradnju saobraćajnih objekata (306.809 KM), objekata obrazovno - naučnih institucija (7.472 KM), sportsko rekreativnih objekata (7.150 KM), tunela i mostova (37.084 KM), vanjskog osvjjetljenja i trotoara (27.266 KM) i ostalih objekata (28.557 KM). Izdaci za izgradnju saobraćajnih objekata najvećim dijelom se odnose na izdatke za izgradnju puteva za Busiju, dionica Rakići-Livade (101.235 KM), u MZ Peljave - zaseok Delići (19.722 KM), Mrtvica - Koretaši (55.856 KM) i lokalnog sekundarnog puta u MZ Piperi - zaseok Mitrovići (89.998 KM).

Izdaci za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata na fondu 01 iskazani su u manjem iznosu za 116.240 KM, a u većem iznosu su iskazani na fondu 03, jer izdaci za izgradnju mosta sa pristupnim putem na Milića potoku u Podgori u MZ Priboj nisu evidentirani na računovodstvenom fondu na kojem su iskazani izvori sredstava za finansiranje projekta (transfer od JU „Vode Srpske“ Bijeljina), što nije u skladu sa članom 6. i 8. stav (1. i 3.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Izdaci za otplatu dugova odnose se na izdatke za otplatu glavnice po osnovu primljenih zajmova od banaka u zemlji dospjelih u 2022. godini (221.435 KM), izdatke za otplatu duga po osnovu izdate garancije za JP Regionalna deponija „Eko-Dep“ (124.346 KM) i izdatke za otplatu kredita primljenog od Ministarstva finansija Republike Srpske (45.953 KM), što je obrazloženo u tački 6.3.2.1. izvještaja.

Ostali izdaci najvećim dijelom se odnose na izdatke za izmirenje obaveza iz prethodnih perioda (103.176 KM), izdatke po osnovu poreza na dodatu vrijednost (6.816 KM), reprogramiranog poreskog duga (46.116 KM), reprogramiranih obaveza za otplatu obveznica (61.675 KM) i izdatke po osnovu naknade plata za vrijeme roditeljskog odsustva koji se refundiraju od JU Fond za dječiju zaštitu Republike Srpske (9.181 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se evidentiranje izdataka za nefinansijsku imovinu vrši u okviru pripadajućeg fonda u skladu sa članom 6. i 8. stav (1. i 3.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.3. Budžetski suficit/deficit

U obrascu PIB 01 iskazan je budžetski suficit u iznosu od 204.342 KM i predstavlja zbir bruto budžetskog suficita u iznosu od 725.846 KM i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu od 521.504 KM. Iskazani bruto budžetski suficit predstavlja razliku između budžetskih prihoda (7.098.346 KM) i budžetskih rashoda (6.372.500 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu predstavljaju razliku između primitaka (11.500 KM) i izdataka za nefinansijsku imovinu (533.004 KM). Revizijom je utvrđeno da je budžetski suficit precijenjen za 86.240 KM, jer su tekući rashodi iskazani u većem iznosu za 30.000 KM, a izdaci za nefinansijsku imovinu u manjem iznosu za 116.240 KM (tačke 6.1.2.1. i 6.1.2.2. izvještaja).

U obrascu PIF iskazan je suficit u iznosu od 186.595 KM i predstavlja zbir bruto suficita u iznosu od 1.169.236 KM i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu od 982.641 KM. Iskazani bruto suficit predstavlja razliku između ukupnih prihoda (7.544.046 KM) i ukupnih rashoda (6.374.810 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu predstavljaju razliku između primitaka (11.500 KM) i izdataka za nefinansijsku imovinu (994.141 KM). Revizijom je utvrđeno da je suficit potcijenjen za 53.628 KM, jer su tekući rashodi i transferi unutar iste jedinice vlasti iskazani u većem iznosu (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

6.1.4. Neto finansiranje

U obrascu PIB 01 i obrascu PIF je iskazano neto finansiranje u negativnom iznosu od 614.903 KM kao razlika primitaka od finansijske imovine (1.974 KM) i ostalih primitaka (16.821 KM) i izdataka za otplatu dugova (391.734 KM) i ostalih izdataka (241.964 KM). Revizijom je utvrđeno da je negativno neto finansiranje u obrascu PIB 01 i PIF manje za 115.859 KM zbog neiskazanih ostalih primitaka (tačke 6.1.1.2. izvještaja).

6.1.5. Razlika u finansiranju

U obrascu PIB 01 je iskazana razlika u finansiranju u negativnom iznosu od 410.561 KM, a čine je budžetski suficit (204.342 KM) i neto finansiranje iskazano u negativnom iznosu od

614.903 KM. Revizijom je utvrđeno da je razlika u finansiranju manja od iskazane za 29.619 KM (tačke 6.1.3. i 6.1.4. izvještaja).

U obrascu PIF je iskazana razlika u finansiranju u negativnom iznosu od 428.308 KM, a čine je suficit (186.595 KM) i neto finansiranje iskazano u negativnom iznosu od 614.903 KM. Revizijom je utvrđeno da je negativna razlika u finansiranju manja za 169.487 KM (tačke 6.1.3. i 6.1.4. izvještaja).

6.1.6. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima

U obrascu PIF iskazani su prihodi i primici u iznosu od 7.643.341 KM i to na fondu 01 (7.128.641 KM), fondu 02 (69.000 KM) i fondu 03 (445.700 KM), a rashodi i izdaci su iskazani u iznosu od 8.048.021 KM i to na fondu 01 (7.539.202 KM), fondu 02 (45.372 KM) i fondu 03 (463.447 KM).

Na fondu 02 iskazani su prihodi i rashodi JU Turistička organizacija. Prihodi se odnose na transfere iz budžeta Opštine, a rashodi se odnose na rashode za lična primanja (37.796 KM), korišćenje roba i usluga (7.209 KM) i druge finansijske troškove (367 KM).

Na fondu 03 su iskazani prihodi po osnovu grantova iz zemlje (401.853 KM) i grantova iz inostranstva (43.847 KM), te rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga (1.140 KM), rashodi za grantove u zemlji (1.170 KM) i izdaci za nefinansijsku imovinu (461.137 KM).

Grantovi iz zemlje odnose se na grantove od JP „Putevi Republike Srpske“ Banja Luka za finansiranje izvođenja radova na izgradnji pristupnog puta u turističko-rekreativno-izletničkom centru Busija (289.864 KM), Ministarstva za rad i socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona Federacije BiH za uređenje sportskog poligona u OŠ „Dositej Obradović“ u MZ Koraj (35.000 KM) i za asfaltiranje puta Džemat-Panjik u MZ Priboj (22.000 KM), Vlade Brčko Distrikta za asfaltiranje puta u MZ Koraj (50.000 KM) i Instituta za razvoj mladih „Kult Sarajevo“ (4.989 KM).

Grantovi iz inostranstva odnose se na grantove od Fonda za izbjegla i raseljena lica i za saradnju sa Srbima u regionu iz Novog Sada za sanaciju i opremanje prostorija namijenjenih za boravak djece u JU Dječiji vrtić (14.980 KM) i za rekonstrukciju fiskulturne sale u OŠ „Veljko Čubrilović“ Priboj (25.513 KM), te grant Savjeta Evrope za projekat „Kulturom do zajedničke budućnosti“ (3.354 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu odnose se na izdatke za izvođenje radova na putu Busija, dionica Rakići u iznosu od 289.864 KM, izgradnju mosta sa pristupnim putem na Milića potoku u Podgori u MZ Priboj u iznosu od 116.240 KM, izvođenje završnih radova na proizvodno uslužnom objektu u Priboju u iznosu od 40.102 KM i sanaciju i opremanje prostorija za boravak djece u JU Dječiji vrtić u iznosu od 14.932 KM. Izdaci za nefinansijsku imovinu na fondu 03 iskazani su u većem iznosu za 116.240 KM, a u manjem iznosu su iskazani na fondu 01 (tačka 6.1.2.2. izvještaja).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

U Konsolidovanom bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2022. godine iskazani su prihodi u iznosu od 10.519.115 KM, a čine ih poreski i neporeski prihodi, grantovi i transferi između različitih jedinica vlasti (tačka 6.1.1.1. izvještaja) i prihodi obračunskog karaktera.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 2.975.069 KM, a odnose se najvećim dijelom na prihode obračunskog karaktera po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa koji su evidentirani na osnovu Izvještaja iz Jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2022. godine od Poreske uprave Republike Srpske (49.982 KM), pomoći u naturi (26.026 KM), prihode obračunskog karaktera od vanrednih događaja (2.825.349 KM) po osnovu prve uknjižbe opštinske imovine nakon završenog postupka izlaganja na javni uvid nepokretnosti (tačka 6.3.1.2. izvještaja), prihode

obračunskog karaktera po osnovu otpisa obaveza zbog zastare po rješenju Poreske uprave Republike Srpske (26.888 KM) i prihode obračunskog karaktera po osnovu prenosa imovine od entiteta po projektu pomoći nerazvijenim opštinama „Infrastruktorno uređenje poslovne zone u opštini Lopare“ finansirane iz sredstava Vlade Republike Srbije (42.210 KM).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su u Konsolidovanom bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 8.736.157 KM, a čine ih tekući rashodi i transferi između i unutar jedinica vlasti (tačka 6.1.2.1. izvještaja) i rashodi obračunskog karaktera.

Rashodi obračunskog karaktera su iskazani u iznosu od 2.361.347 KM, a odnose se na rashode po osnovu amortizacije (2.288.458 KM), rashode od usklađivanja vrijednosti imovine (53.242 KM), finansijske rashode obračunskog karaktera po osnovu negativnih kursnih razlika (15.644 KM) i ostale rashode obračunskog karaktera (4.003 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije odnose se na rashode po osnovu amortizacije zgrada i građevinskih objekata (2.170.142 KM), postrojenja i opreme (97.644 KM), investicione imovine (5.340 KM), ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi (2.349 KM) i ostalih stalnih sredstava (12.983 KM). Prilikom obračuna amortizacije primijenjene su stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 110/16).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine odnose se na rashode po osnovu korekcije poreskih potraživanja po Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2022. godine od Poreske uprave Republike Srpske (44.796 KM) i ostalih nenaplaćenih potraživanja starijih od godinu dana (8.446 KM). Rashodi od usklađivanja vrijednosti neproizvedene stalne imovine i vrijednost trajnih izvora sredstava su potcijenjeni za 56.073 KM, jer nisu evidentirani shodno utvrđenim računovodstvenim politikama (detaljnije obrazloženo u tački 6.3.2.2. izvještaja).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Konsolidovanom bilansu uspjeha na dan 31.12.2022. godine, kao razlika prihoda (10.519.115 KM) i rashoda (8.736.157 KM), iskazan je finansijski rezultat u iznosu od 1.782.958 KM. Po nalazu revizije, finansijski rezultat tekuće godine je precijenjen najmanje za iznos od 2.445 KM, jer su tekući rashodi i transferi iskazani u većem iznosu za 53.628 KM, a u manjem iznosu su iskazani rashodi obračunskog karaktera za 56.073 KM (tačke 6.1.2.1. i 6.2.2. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

U Konsolidovanom bilansu stanja na dan 31.12.2022. godine iskazana je ukupna aktiva u iznosu od 86.575.995 KM bruto vrijednosti, 24.241.645 KM ispravke vrijednosti i 62.334.350 KM neto vrijednosti, koju čine poslovna aktiva i vanbilansna aktiva.

6.3.1. Aktiva

Na dan 31.12.2022. godine iskazana je poslovna aktiva u iznosu od 86.281.833 KM bruto vrijednosti, 24.241.645 KM ispravke vrijednosti i 62.040.188 KM neto vrijednosti, a odnosi se na tekuću i stalnu imovinu.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina je iskazana u iznosu od 1.476.509 KM bruto vrijednosti, 1.029.747 KM ispravke vrijednosti i 446.762 KM neto vrijednosti, a odnosi se u potpunosti na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja odnose se na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročne plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i

kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti su iskazani u iznosu od 85.137 KM, a odnose se na sredstva na bankovnim računima (84.814 KM) i u blagajni (323 KM).

Kratkoročni plasmani su iskazani u iznosu od 1.974 KM, a odnose se na obveznice koje dopijevaju do godinu dana.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 1.203.238 KM bruto vrijednosti, 1.028.382 KM ispravke vrijednosti i 174.856 KM neto vrijednosti. Neto vrijednost kratkoročnih potraživanja najvećim dijelom čine potraživanja od naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (66.962 KM), potraživanja za nenaplaćene poreze i neporeske prihode po evidenciji u poreskom knjigovodstvu (76.138 KM) i potraživanja po osnovu zakupa poslovnog prostora (14.511 KM). Na osnovu izvještaja iz Jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima Poreske uprave Republike Srpske, u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS - 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi), evidentirana su ukupna dospjela potraživanja za nenaplaćene poreze i neporeske prihode u neto iznosu od 76.138 KM, od kojih su dospjela redovna potraživanja (68.783 KM) i dospjela odgođena potraživanja (7.355 KM). Sporna dospjela potraživanja iskazana su u iznosu od 827.672 KM, koliko iznosi i njihova korekcija.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 46.147 KM, a odnose se na razgraničenja po osnovu naknada plata za vrijeme bolovanja (10.714 KM) i roditeljskog odsustva (35.433 KM) koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti iskazana su u iznosu od 138.648 KM, a odnose se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (121.548 KM) i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti (17.100 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti najvećim dijelom se odnose na potraživanja po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske o povratu ili preknjižavanju više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda (22.018 KM), potraživanja od Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske za pomoć nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave (46.155 KM) i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (30.744 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti odnose se na potraživanja JU Turistička organizacija od budžeta Opštine. Prilikom sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izvještaja nije izvršena eliminacija međusobnih obaveza i potraživanja po osnovu neisplaćenih transfera u iznosu od 17.100 KM, te su u tom iznosu precijenjene pozicije kratkoročne finansijske imovine i razgraničenja i kratkoročnih obaveza i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti, što nije u skladu sa članom 122. stav (3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (tačka 6. izvještaja).

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina je iskazana u iznosu od 84.805.324 KM bruto vrijednosti, 23.211.898 KM ispravke vrijednosti i 61.593.426 KM neto vrijednosti, a odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.569.735 KM, a najvećim dijelom se odnose na akcije i učešća u kapitalu.

Akcije i učešća u kapitalu, nakon provedenog postupka konsolidacije, iskazani su u iznosu od 1.568.906 KM. Odnose se na upisani i uplaćeni kapital JU Turistička organizacija (2.000 KM), JU Centar za kulturu i informisanje (5.000 KM), JKP „Čistoća“ (1 KM) i JZU Dom zdravlja (1.475.880 KM), te srazmjerno vlasničko učešće Opštine u ukupnom kapitalu JKP

„Vodovod“ (55.304 KM) i JP Regionalna deponija „Eko-dep“ (30.721 KM, od čega je osnivački ulog Opštine 2.000 KM). Učešće Opštine u kapitalu JKP „Čistoća“ nema vrijednost, jer je pomenuto preduzeće na dan izvještavanja u svom bilansu stanja iskazalo gubitak iznad vrijednosti kapitala.

Prilikom izrade Konsolidovanog bilansa stanja Opština nije izvršila eliminaciju učešća u kapitalu u JU Turistička organizacija i JU Centar za kulturu i informisanje, nije uključila srazmjerno učešće (od 100%) u ukupnom kapitalu JZU Dom zdravlja, a iskazala je srazmjerno vlasničko učešće (od 10%) u kapitalu JP Regionalna deponija „Eko-Dep“ iako nad istim Opština nema kontrolu niti značajan uticaj, što nije u skladu sa članom 122. stav (2) i 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (tačka 6. izvještaja).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 83.235.589 KM bruto vrijednosti, 23.211.898 KM ispravke vrijednosti i 60.023.691 KM neto vrijednosti, a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu, dragocjenosti, neproizvedenu stalnu imovinu, nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 69.931.532 KM bruto vrijednosti, 23.205.713 KM ispravke vrijednosti i 46.725.819 KM neto vrijednosti, a odnosi se na zgrade i objekte, postrojenja i opremu, investicionu imovinu i nematerijalnu proizvedenu imovinu.

Zgrade i objekti su iskazani u iznosu od 67.598.271 KM bruto vrijednosti, 21.775.181 KM ispravke vrijednosti i 45.823.090 KM neto vrijednosti. Neto vrijednost zgrada i objekata najvećim dijelom se odnosi na poslovne objekte i prostore (7.004.743 KM), saobraćajne objekte (35.003.355 KM) i ostale objekte (3.279.176 KM).

Postrojenja i oprema su iskazani u iznosu od 1.896.527 KM bruto vrijednosti, 1.158.943 KM ispravke vrijednosti i 737.584 KM neto vrijednosti. Neto vrijednost postrojenja i opreme se odnosi na prevozna sredstva (259.013 KM), opremu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (219.413 KM), specijalnu opremu (86.395 KM), grijnu, rashladnu i zaštitnu opremu (27.839 KM), kancelarijsku opremu (64.350 KM), komunikacionu i računarsku opremu (56.559 KM), proizvodno-uslužnu opremu (1.729 KM) i ostalu opremu (22.286 KM).

Investiciona imovina iskazana je u iznosu od 365.430 KM bruto vrijednosti, 211.634 KM ispravke vrijednosti i 153.796 KM neto vrijednosti, a odnosi se na imovinu koja je data pod zakup.

Nematerijalna proizvedena imovina iskazana je u iznosu od 71.304 KM bruto vrijednosti, 59.955 KM ispravke vrijednosti i 11.349 KM neto vrijednosti, a najvećim dijelom se odnosi na Šumsko-privrednu osnovu za period 2015-2024. godina.

Dragocjenosti su iskazane u iznosu od 9.386 KM, a odnose se na umjetnička djela i arhivsku građu.

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 13.209.954 KM, a odnosi se na zemljište (11.987.564 KM) i šume (1.222.390 KM). Zemljište je klasifikovano kao poljoprivredno zemljište (8.589.176 KM), gradsko-građevinsko zemljište (480.350 KM), ostalo gradsko-građevinsko zemljište (2.788.025 KM) i ostalo zemljište sa pripadajućom vodenom površinom (130.014 KM).

Prema pisanom obrazloženju za potrebe revizije, Opština preduzima aktivnosti u cilju pribavljanja dokaza o pravnom osnovu za sticanje prava raspolaganja imovinom. Nakon izvršenih izlaganja na javni uvid, imovina Opštine se identifikuje, uknjižava u vlasničke knjige (katastar i gruntovnicu), procjenjuje se fer vrijednost imovine i nakon toga evidentira u poslovne knjige Opštine. Završeno je izlaganje na javni uvid imovine (zemljišta, objekata i šuma) za 21 katastarsku opštinu na području Opštine i izvršen je upis prava svojine na

nepokretnostima, koje prethodno nisu bile evidentirane kao imovina Opštine zbog neusklađenosti katastarske i zemljišno-knjižne evidencije.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u iznosu od 12.016 KM, a odnosi se na ostale objekte (7.020 KM) i opremu za obrazovanje, nauku i kulturu u pripremi (4.996 KM).

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi iskazana su u iznosu od 72.701 KM bruto vrijednosti, 6.185 KM ispravke vrijednosti i 66.516 KM neto vrijednosti, a odnose se na ulaganja u izgradnju paralelnog zida za postavljanje ograde i nabavku radijatora za centralno grijanje za JU Srednjoškolski centar, sanaciju i vanjsko uređenje Osnovne škole u Bobetinom brdu, sanaciju pristupnog platoa i sportskog terena u JU OŠ „Sveti Sava“ Lopare i radove na sanaciji škole u Priboju.

6.3.2. Pasiva

Na dan 31.12.2022. godine iskazana je poslovna pasiva u iznosu od 62.040.188 KM, a odnosi se na obaveze i razgraničenja i vlastite izvore.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 7.293.495 KM, a odnose se na kratkoročne obaveze i razgraničenja i dugoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 5.359.712 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (228.164 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (1.248.840 KM), obaveze iz poslovanja (2.009.074 KM), obaveze za rashode finansiranja i druge finansijske troškove (8.477 KM), obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite (1.590.307 KM), kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (7.799 KM), ostale kratkoročne obaveze (173.564 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (93.487 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze odnose se na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana kod „Pavlović Internacional Bank“ a.d. Bijeljina (142.382 KM) i „Nova banka“ a.d. Banja Luka (78.752 KM) i obaveze po osnovu hartija od vrijednosti (7.029 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata (980.664 KM) i bruto naknada troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći (268.176 KM).

Obaveze za bruto plate i naknade plata zaposlenih najvećim dijelom se odnose na obaveze za neisplaćene bruto plate i naknade za mjesec oktobar, novembar i decembar 2022. godine (656.121 KM).

Na obavezama za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja evidentirane su obaveze za porez i doprinose na naknade skupštinskih odbornika i komisija iz ranijih godina u iznosu od 63.859 KM, jer nisu klasifikovane shodno članu 78. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Obaveze iz poslovanja najvećim dijelom se odnose na obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji (857.038 KM), nabavku stalne imovine (731.269 KM), obaveze prema fizičkim licima (198.985 KM), obaveze po sudskim rješenjima (61.924 KM), porez i doprinose na teret poslodavca (1.128 KM) i ostale obaveze (153.926 KM).

Na obavezama prema fizičkim licima evidentirane su obaveze za otpremnine i pomoći zaposlenima u iznosu od 8.746 KM, jer nisu klasifikovane shodno članu 79. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite se odnose na obaveze za subvencije (53.932 KM), grantove (223.115 KM) i doznake na ime socijalne zaštite (1.313.260 KM).

Obaveze za grantove su iskazane u manjem iznosu za 20.000 KM, jer obaveza za uplatu granta u Fond sredstava za dijasporu Opštine nije priznata u periodu kada je nastala (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

Obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova najvećim dijelom se odnose na obaveze za tuđu njegu (580.320 KM), smještaj socijalno ugroženog stanovništva u ustanove (559.706 KM) i ostala socijalna davanja (80.066 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti odnose se na kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (76.387 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti (17.100 KM). Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti najvećim dijelom se odnose na obaveze po osnovu zajma koji dospijeva na naplatu do godinu dana prema Ministarstvu finansija Republike Srpske (46.091 KM) i obaveze po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske o obračunu i poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda (23.701 KM). Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti se odnose na obaveze za neisplaćene transfere prema JU Turistička organizacija i precijenjene su za 17.100 KM (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

Putem tri provedene multilateralne kompenzacije u 2022. godini izmirene su obaveze u ukupnom iznosu od 44.150 KM i to obaveze opštinske uprave (42.279 KM) i obaveze nižih budžetskih korisnika (1.871 KM).

Do isteka roka za izradu i dostavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja, izmirene su obaveze iz 2022. godine u iznosu od 862.268 KM, a najvećim dijelom se odnose na obaveze za lična primanja zaposlenih (407.553 KM), obaveze iz poslovanja (200.659 KM) i obaveze za doznake na ime socijalne zaštite (154.688 KM).

Dugoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 1.933.783 KM, a odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima (613.450 KM), dugoročna rezervisanja i razgraničenja (131.050 KM) i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (1.189.283 KM).

Dugoročne obaveze po zajmovima odnose se na dugoročne obaveze po osnovu kredita kod „Pavlović Internacional Bank“ a.d. Bijeljina iz 2017. godine (sadašnji naziv Naša banka a.d. Banja Luka).

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na obaveze po osnovu kredita zaključenog sa Ministarstvom finansija Republike Srpske po osnovu Ugovora o podkreditu po „Hitnom projektu oporavka od poplava WB IDA 55290“ za finansiranje sanacije i rekonstrukcije lokalne infrastrukture oštećene usljed poplava. Pomenuto kreditno zaduženje je realizovano u ranijem periodu po Ugovoru o prenosu kreditnih sredstava Svjetske banke (Međunarodna asocijacija za razvoj).

Opština je objavila izvještaj o stanju duga i izdatim garancijama na dan 31.12.2022. godine u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 32/23.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se klasifikacija obaveza za otpremnine i pomoći zaposlenima i obaveza za porez i doprinose na naknade skupštinskih odbornika i komisija vrši u skladu sa članom 78. i 79. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori sredstava iskazani su u iznosu od 54.746.694 KM, a odnose se na trajne izvore sredstava, rezerve, finansijski rezultat ranijih godina i finansijski rezultat tekuće godine.

Trajni izvori sredstava iskazani su u iznosu od 14.054.226 KM. Iznos trajnih izvora sredstava u Glavnoj knjizi trezora Opštine (13.968.202 KM) uvećan je za 86.024 KM po osnovu efekata konsolidacije JU Turistička organizacija, JKP „Vodovod“ i JP Regionalna deponija „Eko-dep“. Vrijednost trajnih izvora sredstava u Glavnoj knjizi trezora i obračunski rashodi od usklađivanja vrijednosti neproizvedene stalne imovine potcijenjeni su za 56.073 KM, jer smanjenje fer vrijednosti uknjiženog zemljišta i šuma nije evidentirano shodno članu 33. stav (5. i 6.) i 35. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Vrijednost trajnih izvora sredstava u Konsolidovanom bilansu stanja na dan 31.12.2022. godine nije iskazana shodno utvrđenim računovodstvenim politikama (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Rezerve su iskazane u iznosu od 21.396.056 KM po osnovu revalorizacije nefinansijske imovine. Prenos dijela revalorizacionih rezervi u korist finansijskog rezultata 2022. godine izvršen je za iznos ukupno obračunate godišnje amortizacije puteva, kanalizacije, stambenih jedinica i objekata zdravstvenih i socijalnih ustanova, što nije u skladu sa članom 87. stav (6) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, kojim je propisano da se revalorizacione rezerve amortizuju tokom upotrebe imovine po osnovu koje su formirane u iznosu razlike između većeg iznosa amortizacije obračunate na revalorizovanu vrijednost i manjeg iznosa amortizacije obračunate na istorijsku vrijednost imovine.

Finansijski rezultat ranijih godina iskazan je u iznosu od 15.638.320 KM, a po nalazu revizije precijenjen je u najmanjem iznosu od 50.000 KM po osnovu grantova iz 2021. godine (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

Finansijski rezultat tekuće godine iskazan je u iznosu od 3.658.092 KM, a po nalazu revizije precijenjen je u najmanjem iznosu od 26.073 KM zbog rashoda za grantove iskazanih u većem iznosu za 30.000 KM i rashoda obračunskog karaktera iskazanih u manjem iznosu za 56.073 KM (tačke 6.1.2.1. i 6.2.2. izvještaja).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se evidentiranje promjena fer vrijednosti neproizvedene stalne imovine i prenos revalorizacionih rezervi na finansijski rezultat tekuće godine vrši u skladu sa članom 33. stav (5. i 6.), 35. stav (2) i 87. stav (6) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i pasive na dan 31.12.2022. godine su iskazane u iznosu od 294.162 KM, a odnose se na izdate garancije za JP Regionalna deponija „Eko-Dep“ po osnovu zaduženja za realizaciju projekta upravljanja čvrstim otpadom.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Konsolidovanom bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 7.494.523 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 6.150.731 KM i pozitivan neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.343.792 KM.

Prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti iskazani su u iznosu od 23.512 KM, odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 897.005 KM i negativan neto novčani tok iz investicionih aktivnosti u iznosu od 873.493 KM.

Priliva gotovine iz aktivnosti finansiranja nije bilo, a odlivi gotovine i negativan novčani tok iz aktivnosti finansiranja iskazani su u iznosu od 432.070 KM.

Neto povećanje gotovine iskazano je u iznosu od 38.229 KM, gotovina na početku perioda u iznosu od 46.908 KM i gotovina na kraju perioda u iznosu od 85.137 KM, koliko je i iskazano u Konsolidovanom bilansu stanja na dan 31.12.2022. godine.

Prilikom izrade Konsolidovanog bilansa novčanih tokova nisu eliminisani prilivi i odlivi po osnovu transfera novca iz budžeta Opštine na vlastiti bankovni račun JU Turistička organizacija u iznosu od 59.900 KM, zbog čega su prilivi i odlivi gotovine iskazani u većem iznosu (tačka 6. izvještaja).

Konsolidovani bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima (paragraf 22 i 26), jer su odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 145.421 KM (nastali izmirenjem obaveza prenesenih iz prethodnog perioda za reprogramirane poreze i doprinose na lična primanja, prema dobavljačima, po osnovu socijalnih davanja i drugo) iskazani kao odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u bilansu novčanih tokova odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti prezentuju u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje, u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 15 (c) i 38), objelodanjeno je da su finansijski izvještaji Opštine sačinjeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na osnovu objelodanjivanja u Napomenama uz finansijske izvještaje i prema pisanoj informaciji za potrebe revizije, na dan 31.12.2022. godine protiv Opštine se vodi osam sudskih sporova ukupne vrijednosti od 33.082 KM (bez zakonskih zatezних kamata i troškova sudskih postupaka), od kojih je sedam parničnih postupaka i jedan vanparnični postupak. Pravni osnov sporova je isplata duga, naknada štete, utvrđivanje prava vlasništva na nepokretnostima i utvrđivanje prava službenosti. Vanparnični postupak u kojem Opština učestvuje odnosi se na određivanje naknade za faktičku eksproprijaciju nepokretnosti.

U toku 2022. godine nije se vodio nijedan spor u kojem je Opština tužilac.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz konsolidovane finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2022. godine sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne opšte informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi, primijenjenim računovodstvenim politikama, stalnosti poslovanja i potencijalnim obavezama. Takođe, sačinjene Napomene upućuju na povezane informacije prezentovane u obrascima konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Revizijski tim

Mira Savić, s.r.

Ivana Marjanović, s.r.